గుంటూరాయ

గొప్ప ముప్పు తెచ్చిపెట్టింది అతని గుంటూరు చదువు.

అతని పేరు అప్పల నరసింహం.

అతను విజయనగరంలో పుట్టేడు. విశాఖపట్నంలో పెరిగేడు.

అతనికి గుంటూరంటే ఇష్టం లేదు.

అతను నల్లిని చంపడు. పిల్లిని కొట్టడు. ఎన్నో విషయాల్లో అతను మంచివాడనే చెప్పాలి.

కాని అతనికి గుంటూరువాళ్ళయందు ఘోరమైన ద్వేషం ఉంది.

సైజుకి అతను ఉల్లిపాయంత మనిషి ఉంటాడు. అతను అందగాడని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. అతని ఛాయ నలుపు. అతను వికారంగా ఉంటాడని చెప్పడానికి చాలా అవకాశాలు ఉన్నాయ్.

అతను బి. కామ్ పరీక్ష పాసయేడు. విశాఖపట్నంలో ఒకంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు.

అతని తండ్రి అతణ్ణి "నరసన్నా" అని పిల్చేవాడు. అతను అలా ఇప్పుడు పిలవడం లేదు. అతను చనిపోయేడు.

నరసన్న తల్లి పేరు సముద్రాలమ్మ. చేటలో బియ్యం చెరుగుతూ ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కల్తో "మా నరసన్న ఉన్నాడే..." అంటూ గొప్పలు చెప్పే అలవాటు ఆమెది. ఆ అలవాటు ఆమెకి ఇప్పటికీ ఉంది.

నరసన్నని నాకు చాలా కాలంనుంచీ బాగా తెలుసు. అతను నాకంటె రెండు సంవత్సరాలు చిన్న. అంటే, అతనికి ఇప్పుడు ఇరవై ఎనిమిది సంవత్సరాలు. అతను నాకంటె రెండుక్లాసులు వెనక. అంటె, నేను బియ్యే పాసయిన సంవత్సరం అతను ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష పాసయేడు. ఆసంవత్సరం విశాఖపట్నం మీద జపాన్ వాడు బాంబులు వెదజల్లేడు. ఊళ్లోంచి చాలామంది తోకలు ముణుచుకొని వెళిపోయేరు. ఆంధ్రాయూనివర్సిటీ గుంటూరు వెళ్లింది.

నరసన్న బి. కామ్ చదువు గుంటూర్లో జరిగింది.

అప్పట్లో ఆరంభమయింది నరసన్న రోగం; అనగా గుంటూరుయెడల ద్వేషం. నిజంగా అదొక రకమైన రోగం.

రెండేసి రోజులకి ఒకసారయినా గుంటూరు వాళ్ళనీ, ఆ జిల్లావాళ్ళనీ తిట్టకుండా ఉండలేడు అతను. వాళ్ళను తల్చుకుంటే తనకి నిద్రపట్టదని అతను ఎన్నోసార్లు చెప్పేడు. అతనికి వాళ్ళమీద ఒక విధమైన పగ; ఒకరకం కసి.

అది ద్వేషమనే జబ్బు.

జబ్బుకి కారణం ?

లక్షా యాభై కారణాలు ఉండవచ్చు.

లక్షాయాభై కారణాల్లోనూ ముఖ్యమైనది 'వెక్కిరింతా వేళాకోళం.'

అని నేననుకొందికి కారణం—

అక్కడవాళ్ళు అన్న మాటలన్నీ తల్చుకొని, చెప్తూ నరసన్న మండిపడిపోతూ ఉండడం.

శ్రీ రాచకొండ విశ్వనాధశాస్త్రి

గుంటూర్లో, ఎవరో అనామకులు ఎన్నో రకాలుగా వెక్కిరించేరట. విశాఖజిల్లా వాళ్లనీ విశాఖపట్నం మనుష్యుల్నీ, నరసన్ననీ. ఆ రకరకాలు ఇవి:

"మీ పేరు 'అప్పల్నామా', లేక అప్పల నరసింహామా ?"

"మీది 'ఒయ్‌జాగు' కాబోలు ఏమండీ?"

"అసలైన ఆంధ్రా కల్చరు చూడాలంటే గుంటూర్లో చూడాలి. మీ తూర్పువాళ్ల 'ఏటి' 'కూకో' కల్చరు ఆంధ్రా కల్చరంటే మాకు సిగ్గు సిగ్గు."

"అప్పలస్వామిగారికి,...సారీ... అప్పల నరసింహంగారికి 'పన్నె' కావాలట."

"క...అప్పల నరసింహంగారూ, మీకు ఏదు వ్వైన అక్కర్లేదా ?"

"వైజాగ్ వాళ్లకి తిండెక్కడయ్యా ఉంది ?"

"మీ ఊళ్ళో ఇసకపర్రలూ, రాతి కొండలూ, ఎర్రమన్నూ, ఉప్పునీళ్ళూ ఉన్నాయంటే ఒప్పుకుంటాం."

"ఇన్నో అప్పల్నర్సింవంగోరు! ఎవుడొలిపొచ్చీసేరు! సెల్వుల్లో కూల్నుగ్గ్ర ?"

"అప్పల్నర్సింవంగోరు మాట్లాడుతున్నారు. శ్రద్ధగా వినండి."

"కప్పల్నాం! కప్పల్నాం! అణాపరక! అణాపరక్క."

ఇలాటి చిల్లర హాస్యపు, వేళాకోళపు మాటలు, ప్రతి ఊరిగురించీ మరో ఊరి వాళ్ళు అనడం ఆంధ్రదేశంలో కద్దు. వాడు వీణ్ని వెక్కిరిస్తే, వీడు వాణ్ని వెక్కిరిస్తాడు. అది అంతటితో ముగుస్తుంది.

నరసన్నలో, అది అంతటితో ముగియక పోడానికి కారణం, అతను ఇంకొకర్ని వెక్కిరించలేడు. వెక్కిరించే అలవాటు లేదతనికి. నలుగురితోనూ వాదించడానికి అతను మొహమాటపడతాడు.

అందుచేత కోపంతో దహించుకుపోతూ ఉంటాడు.

అన్ని వెక్కిరింతల్లోకీ నరసన్నలో ద్వేషం, విషం, తెచ్చిపెట్టినది, అక్కడ వాళ్లు, ఇక్కడ చుట్టకాల్చడం గురించి చేసే వెక్కిరింత.

విశాఖజిల్లాల్లో కొందరు ఆడవాళ్ళు చుట్టలు కాల్చడంగురించి విశాఖజిల్లాకి చెందని మిగతా ఆంధ్రులు, సిగ్గుపడ్డం, చీదరిస్తారు.

ఓ వూళ్లో ఓసారి, ఓ కాఫీహోటేల్లో నేను టిఫిన్ తీసుకొంటూంటే పక్క బల్ల దగ్గర ఓ అరవ్వాడూ, ఓ తెలుగువాడూ మాట్లాడుకొంటున్నారు.

"మీ ఆంధ్రాస్ గురించి మీ నాగరికత గురించీ పెద్దమాటలు నాతో చెప్పకు. మీ ఆడాళ్లంతా చుట్టలు కాలుస్తారు. షేమ్ షేమ్" అన్నాడు అరవ్వాడు, ఇంగ్లీషులో.

తెలుగువాడి ముఖంలో సిగ్గూ, బాధా కనిపించేయి.

ఆంధ్రుల్లో ఆడవాళ్లంతా అలా చుట్టలు కాల్చరనీ, ఒక్క విశాఖవాళ్లే అలా చేస్తారనీ, విశాఖ వాళ్లకీ మిగతా ఆంధ్రులకీ చాలా తేడా ఉందనీ.

చాలా చెప్పి, దక్షిణాదివాణ్ని నమ్మించడానికి ఘోరమైన ప్రయత్నం చేసి, చివర్న ఆఖరిమాటగా, గట్టిగా,

"వైజాగ్ వాళ్లు ప్యూర్ ఆంధ్రాస్ కారు" అన్నాడు ఆ తెలుగువాడు.

"కాలుస్తే కాలుస్తారు! కాల్చడం అనాగరికత అని ఎలా అంటావ్ నువ్వు?" అని ఆ అరవ్వాణ్ని దమాయించి అడక్కుండా.

★ గుంటూరు ★

నాకు వాళ్లిద్దరిమీదా చాలా కోపం వచ్చింది.

("చాలా కోపం వచ్చి ఏం చేశావ్ నువ్వు?" అని నన్నెవరూ అడగవద్దు)

నరసన్నకూడా ఈ విషయం తల్చుకున్నప్పుడల్లా విపరీతమైన కోపం కలుగుతూ ఉంటుంది.

"ఆ జిల్లా కూలీనాలీ చేసిన ఆడవాళ్లు ఓ చుట్టా కాల్చక, ఓ మంచినీటి చుక్కా తాగక చస్తారా" అంటాడు నరసన్న ఈ టాపిక్ వచ్చినప్పుడల్లా.

నేను ఈ విషయంలో అతన్తో తప్పక ఏకీభవిస్తూ ఉంటాను.

చుట్టకాల్చే ఆడవాళ్ల శీలాన్ని గురించి కూడా శంకించడం చాలా అన్యాయం.

వాళ్ల శీలాన్ని కూడా శంకిస్తూ అన్న మాటలు నరసన్న చెవుల్లో ములుకుల్లా గుచ్చుకొని ఉంటాయి.

మామూలువాళ్లు అలాటి మాటల్ని చవకరకం వేళాకోళంకింద తీసుకుంటారు. నరసన్న ఆమాటల్ని అలా తీసుకోడు. తీసుకోక, ఆగ్రహావేశపరుడై పోతాడు.

అందుకు కారణం ఉంది.

విశాఖజిల్లాలో పాటకపుజనం, ఆడా మగా కూడా, చుట్టలు కాలుస్తారు.

నరసన్న తలిదండ్రులు పాటకపు జనంలోంచి వచ్చేరు.

నరసన్న తండ్రి ఉంటే ఒకే ఒక పెద్ద ఆశ, కొడుకుచేత పెద్దచదువు చదివిద్దామనేది.

ఎంతో కష్టపడి, శ్రమటోడ్చి అతను నెరవేర్చుకున్నాడు తన ఆశ. తరవాత చనిపోయేడు.

నరసన్న తల్లి ఇంకా జీవించే ఉంది. ఆమె ఇప్పటికీ చుట్టకాలుస్తుంది.

చుట్టకాల్చే ఆడవారిగురించి ఆలోచించుకోకుండా, అర్థంపర్థం లేకుండా పైవాళ్లు చేసే వెక్కిరింతవల్ల నరసన్నకి ఎందుకంత కోపం, పట్టరానికోపం కలుగుతుందో నాకు అర్థం అవుతుంది. పైవాళ్లకి అర్థం కాదు.

చుట్టకాల్చే ఆడవాళ్లని గుంటూరు వాళ్లు వెక్కిరించినందువల్ల నరసన్నకి గుంటూరు వాళ్ళమీద తెగకోపం; చుట్ట కాల్చే ఆడవాళ్లయందు అభిమానం.

నాకు చుట్ట కాల్చే అలవాటు ఉంది.

ఓ సారి నేను అతనింట్లో కూర్చొని అతన్తో మాట్లాడుతూ వాళ్ళ ఇంటి పనిమనిషిని బజార్లోకి వెళ్లి నాకు చుట్టలు పట్టుకురమ్మన్నాను. పై ఇంటి పనిమనిషిచేత పట్టినే పని చేయించుకోడం ఇష్టంలేక "కావలిస్తే నువ్వో అణా చుట్టలు పుచ్చుకో" అన్నాను ఆమెతో.

"ఇకా! అందర్నాగా నాను సుట్ట కాల్సను" అంది ఆమె డబ్బులు పుచ్చుకొని బయల్దేరుతూ.

నరసన్న ఒక్కక్షణం చూసేడు ఆమెవైపు.

ఆ మర్నాడే ఆమెని పనిలోంచి తొలగించేడు.

చుట్టకాల్చని పనిమనిషిని చూసి అసహ్యించుకున్న నరసన్న వైజాగ్ లో కొద్ది మంది అయినా పొట్టిగా ఉండడం సహించలేడు.

"మాపాటి పొడవు మనుష్యులు మన దేశంలో ఎక్కడో కాని కనిపించరు" అనేవారట గుంటూర్లో.

"మావైపుకూడా పొడవుగానే ఉంటారు" అనేవాడట నరసన్న.

"అవునవును. నిన్ను చూస్తేనే తెలుస్తోంది" అని వికవిక నవ్వేవారట వాళ్లు.

నరసన్న పొట్టివాడవడం ఓ గొప్ప దురదృష్టం.

"మా జిల్లాలో అంతా నాలాగ ఉండరని చెప్పడం ఎలాగలాగ?" అనిపించేదట నరసన్నకి.

విశాఖపట్నం వాళ్ళు ఆ వూళ్లో ఎవరున్నారో ఆదిలో అతనికి సరిగా తెలియలేదుట. తరువాత ఓ నలుగురు విశాఖపట్నం మనుష్యుల్ని స్నేహితులుగా చేసుకున్నాడు గుంటూర్లో.

వాళ్ళు ఇప్పటికీ తరచుగా నరసన్న దగ్గరికి వస్తూంటారు. అందుచేత నాకూడా వాళ్లని తెలుసు. నలుగుర్లోనూ, ఒకడు బొబ్బిలి వెలమ; ఒకడు గజపతి నగరం పంతులు; ఒకడు డెంకాడ రాజు; ఒకడు అనకాపల్లి గవర. ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న నైతిక చట్టం ప్రకారం వాళ్ళు నిక్కిలి దుష్టులు. సంతకం చేయని లవ్ లెటర్సు ఎడం చేత్తో రాయడం, చీకట్లో గంటలకొద్దీ మాటు కాయడం, మోతాదుగా 'మందు' సేవించడం, దుకాణాల్లో అతి సులభంగా అరువు తెచ్చుకోడం, మొహమాటం లేకుండా అప్పులు ఎగ్గొట్టడం, దక్కటి అబద్ధాలు ఆడ్డం, ఇలాటి పనుల్లో వాళ్ళకి మంచి తర్ఫీదు ఉంది.

"వాళ్ళతో ఏలా స్నేహం కలిసిందితనికీ?" అని నేను ఆశ్చర్యపడ్డాను మొదట్లో.

వాళ్లు అతనికంటె చాలా పెద్దవాళ్ళు గుంటూర్లో ఉద్యోగాలు చేసేవారు.

"వాళ్లు గుంటూర్లో ఉంటేవాళ్లు. మనవైపు వాళ్లు."

"అయితే?"

"మనవైపు వాళ్లు అటువైపు తక్కువ." అని కొంతసేపు ఊరుకొని

"అదీగాక, మరి, వాళ్ళు, అక్కడ చాలామందికంటె కూడా పొడవు" అన్నాడు నరసన్న.

వాళ్లు నలుగురు జమా జెట్టీల్లా ఉంటారు. దిలీప మహారాజు గుణాలేవీ వాళ్లల్లో లేకపోయినా, వాళ్ళల్లో ప్రతి ఒక్కడూ కూడా "సాలప్రాంశుర్మహాభుజః" అన్నట్టుగానే ఉంటారు.

గుంటూరు వాళ్ళ వెక్కిరింతకి జవా

జలుబును భరించకండి నివారించుకోండి!

కిపాక్
కిపాక్ జలుబునకు - దగ్గునకు
ఓరియంటల్ మెర్కెంటైల్ ఏజెన్సీ
99 - A. అర్మీనియన్ స్ట్రీటు, మద్రాసు - 1.
SISTAS—WL—28—37A

బుగా, నాలుగు పొడవైన జవాబులు చూపించేవాడు నరసన్న.

అప్పట్లో గుంటూరు వాళ్ళకి "ఆన్‌ది స్పాట్" చూపించడానికి ఉపయోగపడిన ఆ స్నేహితుల్లో ఎన్ని తప్పులున్నా సరే క్షమించి పారేస్తాడు అతను.

గుంటూరంటే ఇష్టంలేని వాళ్లని చూస్తే నరసన్నకి ఇష్టం.

నేనూ, నరసన్నా ఓ రోజున బస్సులో విజయనగరం వెళ్తూంటే ఆ బస్సులోనే మరొకాయన్తో నాకు పరిచయం ఏర్పడింది.

"మాది ఈ దేశం కాదు. మాది కర్నూలు జిల్లా" అన్నాడతను. మాతో దేశానికి జిల్లాకి తేడా లేకుండా మాట్లాడిన ఆ ఆసామీ నాపరాళ్ళ వ్యాపార సంబంధంలో కర్నూలునుంచి విశాఖపట్నం వచ్చి విజయనగరం వెళ్తున్నాడు.

అతనికి సర్కారు వాళ్ళంటే ఇష్టం లేదనేది స్పష్టం. మేంకూడా సర్కారువాళ్లం కాబట్టి, మా అందర్నీ తిట్టినట్టుగా కాకుండా, తన జిల్లాకి పక్కగా ఉన్న గుంటూర్ని విమర్శించడం ప్రారంభించేడు అతను.

అతణ్ని ప్రాణమిత్రుడిలాగ, ఆప్తబంధువులాగ ఆ బస్సులోనూ, విజయనగరంలోనూ, కూడా ఆదరించి చంపేడు నరసన్న, గుంటూరంటే అతనికి ఇష్టంలేదన్న వాసన వేయగానే.

గుంటూరుజిల్లా వాళ్ళకి మంచి కలగడం నరసన్నకి ఇష్టం లేదు. వాళ్ళకి చెడ్డ కలుగుతే నరసన్న అట్టే విచారించడు.

మద్రాస్‌లో ఓ ఇంగ్లీషు దినపత్రికలో సంపాదక వర్గంలో ఉండే ఓ చదువుకొన్న నాన్-ఆంధ్రా జెంటిల్‌మాన్, ఆంధ్రదేశంలో తుపాన్ వల్ల చాలా నష్టం కలిగిందనీ, చాలామంది చనిపోయారనీ విన్నప్పుడు సంతోషంతో ఆఫీసులో అందర్నీ కౌగలించుకున్నాడని విన్నప్పుడు నేను చాలా షాకయేను.

అంతటి విపరీతమైన మనస్తత్వాలు ఉంటాయని నేను ఎన్నడూ అనుకోలేదు.

నరసన్న చాలా మంచివాడు. అతను చెడ్డవాడు కాడు. కాని కొన్ని దుర్గుణాలు ఇటువంటివి ఉన్నాయి. లోకంలో ఎవ్వరి మీదా ద్వేషం లేదతనికి. గుంటూరు వాళ్ళ మీద తప్పించి.

గుంటూర్లో ఎండల తీవ్రత గురించి 'పేపర్లో' ఎంత చిన్న వార్త ఉన్నప్పటికీ అతను చదువుతాడు. గుంటూర్లో వడదెబ్బ వల్ల ఎవరో చనిపోయారని ఎప్పుడైనా పడే వార్త చదివినప్పుడు కలిగిన సంతోషం, అమానుషం అని అతనికి తెలుసు. అందుచేత ఆ సంతోషాన్ని దాచుకొందికి ప్రయత్నిస్తాడు. "గుంటూరులో నీటి ఎద్దడి" అనే శీర్షిక అతను తరచు చూసేవాడు. ఇటీవల అక్కడ మంచినీటి సప్లయి గురించి పత్రికలో చదవడానికి ఎక్కువ సరదా చూపించలేదతను. గుంటూర్లో మెడికల్ కాలేజీ పెట్టినప్పుడు "బెజవాడలో పెట్టరాదా? బందర్లో పెట్టరాదా? మధ్య ఆ గుంటూర్లో ఎందుకు పెట్టాలి? అని గింజుకుపోయేడు.

పొట్టి శ్రీరాములుగారు తపస్సు చేసిన రోజుల్లో ఒకరోజున ఎవరో వచ్చి నరసన్నతో శ్రీరాములుగారిది గుంటూరుజిల్లా అని చెప్పేడు. నేనుకూడా ఆ సమయంలో అక్కడే ఉన్నాను.

సుత్తితో నెత్తిమీద కొట్టినట్టుగా కళ్లు తేలవేసి అలానే ఉండిపోయేడు నరసన్న. 'మదర్ సీరియస్, స్టార్ట్ ఇమీడియట్లీ' అనే టెలిగ్రాం చదివినవాడిలా ఉంది అతని ముఖం.

"అతన్ది గుంటూరు కాదయ్యా! నెల్లూరు, నాకు తెలుసు" అని నేను చెప్పినా, ఏడ్చే పిల్లణ్ణి ఓదార్చే కల్లబొల్లి మాటల్లా తీసుకొనేవాడు అతను నా మాటల్ని.

శ్రీరాములుగారిది గుంటూరేమోనని బెంగతో నరసన్న బరువుతగ్గి చిక్కిపోయేడు.

చివరకి పత్రికల్లో ఆయన జీవితం గురించి చదివి ఆయన నెల్లూరు జిల్లావారనీ, మద్రాస్‌లో పుట్టేరనీ తెలుసుకొని తేరుకున్నాడు నరసన్న—

గుంటూరు పట్టణాన్ని ఆంధ్రరాష్ట్రపు ముఖ్యపట్టణంగా చేయాలని కొందరు, ప్రయత్నిస్తున్నారని వినగానే నరసన్న మండిపడ్డాడు.

కాని ఆఖరికి గుంటూరే రాజధాని అయిపోతుందేమోనన్న భయం అతణ్ని పీక్కుతినేసేది.

చివరికి ఓ రోజున భయం పట్టలేక "గుంటూరు కాపిటల్ కాకపోతే కనకమహాలక్ష్మికి కొబ్బరికాయ కొడతానయ్యా" అన్నాడు నాతో. అది నవ్వుతాలకి చెప్పిన మాట కాదు.

"విజయవాడైనా అవాలి, లేదా విశాఖపట్నమైనా అవాలి. గుంటూరు రాజధానిగా ఉంటే ప్రజలకు కలిగే ఇబ్బందులు" వగైరా అంశాల గురించి కనపడ్డ వాళ్ళందరితో టీ డిస్కస్ చేసేవాడు, లేని ధైర్యం తెచ్చుకొని. విశాఖపట్నంకాని విజయవాడకాని ముఖ్యపట్టణం కానందుకు విచారించినా, గుంటూరు కానందుకు సంతోషించినవారిలో నరసన్న ఒకడు.

ఆంధ్రులంతా గర్వింపదగిన పల్నాటి వీరులగురించి నరసన్నకి పెద్ద అభిప్రాయం లేదు. పల్నాటియుద్ధం గురించి ప్రసక్తి వస్తే చాలు నరసన్న "అబ్బే!" అని చప్పరించేస్తాడు.

"మన బొబ్బిలియుద్ధంపాటి ఎన్నడూ చెయ్యాదు" అంటాడు. ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమంలో ట్రెయిన్లన్నీ ఆపడం గుంటూరు వారే ప్రారంభించినందుకు నరసన్న కొంత కష్టపడ్డాడు. కాని, అనకాపల్లిలోనూ, విశాఖపట్నంలోనూ, కాల్పులు జరగవలసినంత తీవ్రరూపంలో ఉద్యమం సాగినందుకు సంతోషిస్తాడు. పోలీసువారు అక్రమంగా కాల్చేరంటే వార్ని నిందించడం కూడా మర్చిపోతాడు నరసన్న.

"గుంటూర్లో టియర్ గ్యాస్ మాత్రం ప్రయోగించేరు. మరి మనఊళ్లో అంత టిన్‌తో ఆగిందా?"

ఇది, ఇటువంటిది నరసన్న స్వభావం. అదొక రకం జబ్బని అతనికి తెలియదు. చాలామందికి తెలీదు. గుంటూరుకి సంబంధించిన విషయాల్లో అతని మనసు మార్చడానికి ప్రయత్నంచేసి ప్రయోజనం లేదు.

ఒక విషయంలో నేను ఎంత ప్రయత్నించినా ప్రయోజనం లేకపోయింది.

బరంపురం అతని అత్తవారి ఊరు.

అతని భార్యకి కొంత అందం ఉంది. కొంత చదువుంది. ఆమె తండ్రికి బాగా డబ్బుంది.

అందం, చదువూ, డబ్బూ అటుంచగా ఆమె చాలా మంచిమనిషి. నాకు ఆమె కుటుంబాన్నంతా బాగా తెలుసు. ఆమె చిన్నతనంనుంచీ ఆమెని తెలుసు. వాళ్ళకి నరసన్న సంబంధం తీసుకువచ్చింది కూడా నేనే.

వాళ్ళకులంలో చదువుకున్నవారు తక్కువ. నరసన్నకి, పెర్సనాలిటీ లేకపోయినా, డబ్బు లేకపోయినా, చదువుంది కదా అని పిల్లని ఇచ్చేరు వాళ్లు.

ఆ పెళ్ళికి ఓ విధంగా నేను కారకుణ్ని అవడంచేత నేను కూడా బాధపడవలసి వస్తోంది.

నరసన్నకి "గుంటూరు జబ్బు"-ఉందని నాకు అప్పట్లో తెలీదు. బరంపురం స్వస్థలంగా గల ఆపిల్లతండ్రి గుంటూరుజిల్లాలో కొంతకాలం పనిచేసేడని నేనంతగా గుర్తుంచుకోలేదు. గుంటూరు జిల్లా, గుంటూరు పట్నం నరసన్న భార్యయొక్క జన్మస్థలమని పెళ్ళి అయాక కొన్నాళ్ళకి తెలిసింది నరసన్నకీ నాకూ కూడా.

అంతవరకూ ఆమెని ఎంతో అభిమానంతో చూసుకు వస్తోన్న నరసన్న పైకి కిక్కురుమన్లేదు.

(53-వ పేజీ చూడండి)

★ గుంటూరు ★

(11-వ పేజీ తరువాయి)

ఓరోజున మాత్రం ఆమెని పుట్టింటికి తీసుకు వెళ్లేడు. తను ఒంటరిగా తిరిగి వచ్చేడు. ఆమెని తిరిగి తీసుకురాలేదు.

"అది గుంటూర్లో పుట్టిందన్న సంగతి ముందుగానే నాతో ఎందుకు చెప్పకపోవాలి? అంత రహస్యంగా ఎందుకు దాచాలి?" అని కోపంగా ప్రశ్నిస్తూంటాడు.

"మా అమ్మాయి ఫలానా ఊళ్లో పుట్టింది. అవూరంటే మీకు ఇష్టం ఉంటే మా అమ్మాయిని చేసుకోవచ్చు. అవూరంటే మీకు అభ్యంతరం ఏమైనా ఉందా?" అని ఎవరైనా ఎక్కడైనా అడుగుతారా? ఫలానా వూళ్లో పుట్టడం గొప్ప నేరం అని ఎక్కడైనా రాసి ఉందా? ఎక్కడున్నవాళ్లు అక్కడ పుట్టక ఏం చేస్తారు? అదీగాక, నీకిటువంటి వెర్రి ఉందని వాళ్ళకేం తెలుస్తుంది? "నాకు ఈవిధంగా ఒకరోగం ఉందండి. అటువైన మీ ఇష్టం. పిల్లని ఇస్తే ఇవ్వండి. లేకపోతే మానండి" అని నువ్వెందుకు వాళ్ళతో చెప్పలేదు?" అని ఎంతచెప్పినా లాభంలేదు. మారుమాట్లాడక లేచి వెళిపోతాడు నా దగ్గర్నుంచి.

అంతేగాని, పిల్లని తీసుకురాడు.

నరసన్న ప్రవర్తన గురించి నేను సిగ్గుపడాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. బరంపురం వెళ్ళినప్పుడల్లా అతని అత్తవారింటికి వెళ్లేవాణ్ణి. ఆ వెళ్ళడం ఇప్పుడు మానుకోవలసి వచ్చింది.

కాని ఒకసారి వెళ్ళక తప్పిందికాదు. నరసన్న మావఁగారు ఆ వూళ్లో దార్లో కనిపించి వాళ్ళ ఇంటికి లాక్కుపోయారు నన్ను.

నేను వెళ్లేసరికి నరసన్న భార్య లోపల వరండాలో స్తంభాన్ని ఆనుకొని కూర్చుంది. ఆమె చేతిలో ఓ ఉత్తరం ఉంది. నేను వెళ్లేసర్కి కూడాపుడిగా లేచింది. ఆమె ఏడుస్తోంది.

"ఎక్కణ్నించే ఉత్తరం?" అని అడిగేడు ఆమె తండ్రి.

ఆమె జవాబు చెప్పకపోవడం చూసి భర్త రాసిన జాబనే అనుకున్నాం, ఆమె తండ్రీ నేనూ కూడా.

"ఏమంటాడే? ఏమంటాడు?" అని అడిగేడు ఆమె తండ్రి.

"అంతే అంతే" అని ఏడుస్తూ మళ్ళీ కూలబడింది ఆమె. ఏడుస్తూ ఏడుస్తూ కూర్చొంది అలానే.

నాకు అప్పుడు చాలా బాధ కలిగింది. ఏం చెయ్యాలో తోచింది కాదు.

నా చిన్నతనంలో మా ఇంటి పక్క ఓ బట్టతలాయన ఉండేవాడు. ఎండలో, దీపాల వెలుగులో అతని తల నిగనిగలాడేది. మా ఎదటింట్లో బట్టతలవాడు కాని మనిషి ఒకాయన ఉండేవాడు. అతను వయసుకి పెద్ద. పెంకితనానికి చిన్న. బట్టతలాయన పగలు వీధిలోకి వచ్చినప్పుడల్లా "అయ్యా! ఇంత ఎండగా ఉంది కదా! మీ బట్టతలకి ఓ తలబట్ట ఉపయోగించరాదా?" అని అడిగి నవ్వేవాడు ఎదటింటి మనిషి.

అంతటితో ఆగక మా చిన్నపిల్లల్లో కొంతమందికి కాణీ కాణీ చొప్పున ఇచ్చి మా పక్కింటి బట్టతలాయన్ని "జపాన్ గుండూ, జపాన్ గుండూ" అని ఎదటింటాయన పిలిపించేవాడు కూడాను.

నాకు చిన్నతనం కొబట్టి అంతగా తెలీలేదు, కాని, బట్టతలాయనకి ఎదటింటి ఆసామీయెడల విపరీతమైన కోపం కలిగే ఉంటుంది.

ఒకరోజున నేనూ, ఎదటింటి ఆసామీ యొక్క ఆరేళ్ళ కొడుకూ మా పక్కింటి బట్టతలాయన ఇంటికి ఆయన పిల్లల్తో ఆడుకొందికి వెళ్లేం. ఆడుకొంటూ ఉంటే అకస్మాత్తుగా బట్టతలాయన వచ్చి ఆరేళ్ళ పిల్లడి రెక్క పట్టుకొని వీపుమీద ఛళ్లు ఛళ్లు మని కొట్టి, "ఎవడ్రా నిన్నిక్కడకి రమ్మన్నది? పో, మీ ఇంటికి పో" అని కేకలు వేసి కసిరేడు.

ఆరేళ్ళ కుర్రవాడు మొట్టమొదట బిక్కచచ్చిపోయేడు. తరువాత బిగ్గరగా ఏడ్చేడు. ఏడుస్తూ వెళిపోయేడు.

మా అందరికీ బట్టతలాయన ప్రవర్తన చూసి భయమేసింది. కోపం కలిగింది.

ఆరేళ్ళ పిల్లడు ఆనాడు ఏడ్చినట్టే నరసన్న భార్య స్తంభానికి చేరబడి కూర్చొని ఏడ్చింది.

ఏం మాట్లాడానికీ తోచక నేను ఊరకొన్నాను.

నేను ఉండలేక బైటికి వచ్చేశాను.

తరువాత ఓ స్నేహితుణ్ణి కలుసుకొందికి వెళ్లేను. అతను ఉండే ఇంట్లో ఓ భాగంలో ఎవరో ఒరియా వాళ్ళున్నారు. నేను వెళ్లేసరికి ఆ భాగంలోంచి కటకంలో ఉన్నటువంటి కర్తి లేని ఒరియా కల్పరు బరంపురంలో లేదని ఒకడు గట్టిగా కేకలు వేస్తున్నాడు.

నేను అక్కణ్నించికూడా బైటకి వచ్చేశాను.

[ఈ కథలో "నేను," "అప్పల నరసింహం" అనే పాత్రలు నిజం కావు. ఇదంతా ఒక కథ. ఇది నిజంకాదు; కానే కాదు.] ★

★ ప్రేమదేవత నవ్వింది ★

(8-వ పేజీ తరువాయి)

రుద్దుతూవుంటే అటు రసం పోస్తే ఎల్లా? అంటూ. తమ్ముడి కళ్ళల్లో కుంకుడుకాయ పోసినందుకు చివాట్లు కూడా తినవలసి వచ్చింది. ఆ అమ్మాయి ఏం చేస్తుంది పాపం! మనస్సంతా వీధి వాకిలివేపేవుంది. సరోజిని కడి పెట్టని ఖైదయింది. ఎప్పుడీ చెర తప్పించుకుని బయట పడదామా అని తహతహలాడిపోతూవుంది. తను యిక్కడ వున్నా చూపంతా వీధివేపే వున్నది.

ఆవేళ అతనే, నిజానికి అతనే, అతను రానే వచ్చాడు. గుమ్మంలో నిలబడ్డాడు. లోపల సరోజిని కలవరం ఎక్కువైంది. అతను వొక్కొక్క మెట్టూ ఎక్కుతూవుంటే సరోజినికి గుబులెక్కువవుతూవుంది. అతను చావిట్లోకి వచ్చాడు. సరోజిని గట్టునపడ్డ చేపపిల్లలా గిలగిలలాడిపోయింది. అతను "సరోజినీ......" అంటూ తన పేరు పెట్టి పిలుస్తున్నాడు. అతని పిలుపన్నా పూర్తికాకుండా వొక్క పరుగున వెళ్ళాలనుకుంది. కాళ్లకు సంకెళ్లుపడ్డట్టయి అడుగు ముందుకు పడలేదు. అమ్మ తనవంకే చూస్తూవుంది. తన కెక్కణ్నించీ వచ్చిందో తగని సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది. మళ్లీ అతను పిలుస్తున్నాడు. 'ఎవరేమనుకున్నా సరే'అని ఎక్కడలేనీ తెగింపువచ్చింది. ఇన్నాళ్లూ యాతనం కోసం యీ తియ్యని క్షణం కోసం ఎదురెదురు చూస్తూ చివరికి అతను వాకిట్లోకి వచ్చి పిలుస్తూవుంటే బిడియం పడ్డమా? సరోజిని సిగ్గుతెరను ఛేదించి లేడిపిల్లలా ఛంగున వొక్కంగలో చావిట్లోకి దూకింది.

'ఇదుగోనమ్మా వుత్తరం' అంటూ అతను-అతనంటే పోస్టుబంట్రోతు సరోజినికి ఒక కవరుయిచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

గులాబీరంగు కవరూ ముత్యాలు ముగ్గుపెట్టినట్టున్న దానిమీది అక్షరాలూ సరోజినిని పలుకరిస్తున్నాయి. ఒక్కసారి ఆ లేతగుండెలో వుడుకులాంపట్టు చల్లదనం-స్నో క్రీమ్ హెయిరాయిల్ సువాసనా-కస్ కస్ సెంటు పరిమళాలూ, అన్నీ గుప్పున గుబాళించాయి. ఇన్నాళ్లూ తను దీనికోసం; యీ కవరుకోసం; యీవారు 'వ్రాస్తా'నన్న మొదటి వుత్తరంకోసం పడిన తపన అంతా తొలకరివానకు వేగిన భూమిలాగా చల్లబడిపోయింది. తన తపస్సు ఫలించింది. ప్రేమదేవత ఫక్కున నవ్వింది! ★